

Hrvatski muzej medicine i farmacije HAZU
Gundulićeva 24
10000 Zagreb
tel. 4825 413, fax 4825 384
<https://hmmf.hazu.hr>
<https://www.info.hazu.hr/jedinice/hrvatski-muzej-medicine-i-farmacije/>
e-pošta: hmmf@hazu.hr

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2021. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Muzejski fundus je putem donacija građana uvećan za 573 predmeta.

Dokumentarna zbirka: 16 predmeta (inv. oznake: HMMF-4883, HMMF-4932, HMMF-4933, HMMF-4934, HMMF-4935, HMMF-4936, HMMF-4937, HMMF-4938, HMMF-4939, HMMF-4940, HMMF-4942, HMMF-4943, HMMF-4964, HMMF-4985, HMMF-5245, HMMF-5315)

Otorinolaringološka zbirka: 56 predmeta (inv. oznake od HMMF-4789 do HMMF-4855)

Stomatološka zbirka: 224 predmeta (inv. oznake od HMMF-5130 do HMMF-5364)

Zbirka ambalaže i propagande farmaceutskih proizvoda: 9 predmeta (HMMF-4928, HMMF-4947, HMMF-4953, HMMF-4966, HMMF-4967, HMMF-4969, HMMF-4970, HMMF-4984, HMMF-5145)

Zbirka diploma i povelja: 32 predmeta (HMMF-4787, HMMF-4788, od HMMF-4860 do HMMF-4887, HMMF-4922, HMMF-5132, HMMF-5133)

Zbirka fotografija: 34 predmeta (inv. oznake od HMMF-4757 do HMMF-4786, HMMF-4828, HMMF-4830, HMMF-4831, HMMF-4832, HMMF-4841, HMMF-4842, HMMF-4843, HMMF-4849, HMMF-4850, HMMF-4851, HMMF-4856, HMMF-4857, HMMF-4858, HMMF-5135)

Zbirka medicinske opreme, instrumenata i pomagala: 38 predmeta (HMMF-4923, HMMF-4924, HMMF-4925, HMMF-4926, HMMF-4927, HMMF-4929, HMMF-4930, HMMF-4944, HMMF-4945, HMMF-4950, HMMF-4951, HMMF-4952, od HMMF-4954 do HMMF-4962, od HMMF-4972 do HMMF-4983, HMMF-4986, HMMF-4987, HMMF-5129, HMMF-5458, HMMF-5460)

Zbirka memorabilija, osobnih i uspomenskih predmeta: 155 predmeta (HMMF-4859, od HMMF-4888 do HMMF-4893, HMMF-4941, HMMF-4948, HMMF-4949, HMMF-4963, HMMF-4968, HMMF-4971, HMMF-5144, HMMF-5161, HMMF-5239, HMMF-5299, HMMF-5454, HMMF-5455, HMMF-5456, HMMF-5457, HMMF-5459, od HMMF-5461 do 5593)

Zbirka slika, grafika i skulptura: 1 predmet (HMMF-5365)

Zbirka tiskane građe: 8 predmeta (HMMF-4931, HMMF-4946, HMMF-4965, HMMF-5134, HMMF-5450, HMMF-5451, HMMF-5452, HMMF-5453)

1.6. Ustupanje

Odsjek za povijest medicinskih znanosti ustupio je Hrvatskom muzeju medicine i farmacije na upravljanje u 2021. godini 208 fotografija, koje su upisane u Zbirku fotografija HMMF (inv. oznake: od HMMF-4988 do HMMF-5128, od HMMF-5366 do HMMF-5432) i 19 predmeta koji su upisani u Zbirku nastavnih i muzeografskih pomagala (inv. oznake: HMMF-5419, HMMF-5424, od HMMF-5433 do HMMF-5449), ukupno 227 predmeta.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U okviru projekta *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite muzejske građe Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU, Gundulićeva 24, Zagreb*, koji se financira putem Ugovora o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava Ministarstva kulture i medija temeljem Javnog poziva *Provedba mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije*, provedena je javna nabava te je nabavljena oprema i materijal za preventivnu zaštitu muzejske građe: 1 arhivski ladičar, 2 metalna arhivska ormara, 20 aluminijskih sanduka, 40 arhivskih kutija i 40 fotokutija raznih dimenzija za pohranu raznovrsne građe te 2 role folija sa zračnim jastučićima za omatanje muzejskih predmeta.

2.2. Konzervacija

U okviru projekta *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite muzejske građe Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU, Gundulićeva 24, Zagreb* izrađen je konzervatorsko-restauratorski elaborat i troškovnik restauratorskih radova za štete od potresa na građi koji uključuje: elaborat procjene štete na odljevu kapitela Eskulapovog stupa, inv. br. HMMF-2892, elaborat procjene štete na bisti Blažene Djevice Marije, inv. br. HMMF-4342 te prijedlog konzervatorsko-restauratorskih radova na oba predmeta s troškovnikom. Elaborat s troškovnikom izradio je konzervator-restaurator doc. dr. sc. Denis Vokić, K-R Centar, Dubrovnik.

2.3. Restauracija

Dana 8. ožujka 2021. predana je na restauraciju slika Hansa Georga Geigera *Mučeništvo svetog Sebastijana*, ulje na platnu, 1679., koja je odabrana za stalni postav Hrvatskog muzeja medicine i farmacije. Konzervatorsko-restauratorske radove izvodi vanjska suradnica, viša restauratorica Maja Crkvenčić, Ars Verus d.o.o., Zagreb, a program se financira sredstvima donacije Zaklade HAZU.

Dana 20. prosinca 2021. započeti su konzervatorsko-restauratorski radovi na sljedećim predmetima za stalni postav Muzeja:

1. *Hygiea*, odljev skulpture, gips, inv. br. HMMF-409
2. *Kirurg Marko se moli Majci Božjoj*, gipsani odljev šibenskog zavjetnog reljefa iz 15. st., inv. br. HMMF-2902
3. Bista Gustava Janečka, autor: Robert Jean-Ivanović, početak 20. st., odljev, gips, inv. br. HMMF-3703
4. Bista Julija Domca, autor: Robert Jean-Ivanović, početak 20. st., odljev, gips, inv. br. HMMF-3704
5. 3D model nosne šupljine, Zagreb, 1930-ih, cjelina: obojeni gips; polimeri, stalak: metal, inv. br. HMMF-3911
6. Anatomski model ljudske glave i torza s unutrašnjim organima, Zagreb, 1930-ih, obojeni gips, inv. br. HMMF-3697.

Radove izvodi vanjski suradnik Denis Vokić, K-R Centar iz Dubrovnika, a program se financira sredstvima Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Nastavljen je unos podataka o muzejskim predmetima u programu za muzejsku obradu M++. Inventarizirane su prinove koje su stigle putem donacija te građa koja je tijekom 2021. godine preuzeta od Odsjeka za povijest medicinskih znanosti.

Stanje računalnog inventara (M++) na dan 31. 12. 2021. bilo je sljedeće (brojke označavaju broj inventarnih zapisa):

Zbirka diploma i povelja: 321 predmet
Zbirka narodne medicine: 173 predmeta
Zbirka slika, grafika i skulptura: 125 predmeta
Zbirka tvornice lijekova Kaštel: 84 predmeta
Dokumentarna zbirka: 91 predmet
Otorinolaringološka zbirka: 775 predmeta
Stomatološka zbirka: 337 predmeta
Zbirka ambalaže i propagande farmaceutskih proizvoda: 662 predmeta
Zbirka fotografija: 786 predmeta
Zbirka ljekarničke opreme, namještaja i utenzilija: 287 predmeta
Zbirka ljekarničkih stojnica: 698 predmeta
Zbirka medicinske opreme, instrumenata i pomagala: 751 predmet
Zbirka memorabilija, osobnih i uspomenskih predmeta: 384 predmeta
Zbirka nastavnih i muzeografskih pomagala: 91 predmet
Zbirka tiskane građe: 120 predmeta
Nerazvrstano: 2 predmeta
Ukupno: 5687 zapisa u bazi podataka o muzejskoj građi M++.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Katalogizirano je do sada ukupno 3506 predmeta, računalno, u programu M++ s pridruženim fotografijama.

Dokumentarna zbirka: 80 predmeta
Otorinolaringološka zbirka: 568 predmeta
Stomatološka zbirka: 87 predmeta
Zbirka ambalaže i propagande farmaceutskih proizvoda: 119 predmeta
Zbirka diploma i povelja: 315 predmeta
Zbirka fotografija: 621 predmet
Zbirka ljekarničke opreme, namještaja i utenzilija: 143 predmeta
Zbirka ljekarničkih stojnica: 698 predmeta
Zbirka medicinske opreme, instrumenata i pomagala: 206 predmeta
Zbirka memorabilija, osobnih i uspomenskih predmeta: 149 predmeta
Zbirka narodne medicine: 173 predmeta
Zbirka nastavnih i muzeografskih pomagala: 74 predmeta
Zbirka slika, grafika i skulptura: 122 predmeta
Zbirka tiskane građe: 71 predmet
Zbirka tvornice lijekova Kaštel: 80 predmeta

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav – pripremni radovi

Naziv: Hrvatski muzej medicine i farmacije

Autori stručne koncepcije: Silvija Brkić Midžić, upraviteljica Muzeja; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti; Želimir Laszlo, vanjski suradnik, konzervator savjetnik

Autor likovnog postava: Ante Rašić, Studio Rašić

Opseg: širi izbor eksponata za stalni postav uključuje ukupno 852 predmeta (612 predmeta iz fundusa Muzeja, 199 predmeta iz knjižnice i arhive Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU, 30 predmeta iz Arheološkog muzeja u Zagrebu (posudba i replike), 10 replika predmeta iz Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja, 1 predmet posuđen iz Strossmayerove galerije starih majstora HAZU). Tijekom izrade izvedbenog rješenja likovnog postava suziti će se ovaj izbor.

Površina: oko 290 m² (u prizemlju dvorišne zgrade u Gundulićevoj 24 u Zagrebu)

Sukladno odobrenoj muzeološkoj koncepciji, izrađena je cjelovita arhitektonska projektna dokumentacija za rekonstrukciju, obnovu i uređenje prostora za Muzej, scenarij stalnog postava te idejno i izvedbeno rješenje likovnog postava. Dana 13. 6. 2019. postala je pravomoćna građevinska dozvola za rekonstrukciju, obnovu i uređenje prostora za Muzej u Gundulićevoj 24.

Za 2021. godinu planirana je izrada projektne dokumentacije za unutarnje uređenje i opremanje prostorija Hrvatskog muzeja medicine i farmacije koje nisu dio stalnog postava. Budući da nije bilo moguće prikupiti sredstva za taj posljednji dio projektne dokumentacije, tijekom 2021. godine aktivnosti su bile usmjerene na restauriranje predmeta odabranih za stalni postav.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Računalno je katalogizirana fotografska građa koja je tijekom 2021. godine preuzeta na upravljanje od Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, a potječe iz zbirke Muzeja za povijest zdravstva u Hrvatskoj osnovanog u okviru Hrvatskoga liječničkog zbora 1944. godine, iz Škole narodnog zdravlja i drugih izvora, ukupno 225 fotografija. Motivi fotografija vezani su za javno zdravstvo, komunalnu higijenu, štovanje svetaca zaštitnika, zdravstvene ustanove, liječništvo i ljekarništvo.

Računalno je katalogizirana građa iz donacije prof. dr. sc. Anice Jušić, istaknute hrvatske neurologinje: diplome, počasne povelje i plakete (35 predmeta).

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Za izložbu *Hrvatska svijetu*, koja je održana od 1. veljače do 8. svibnja 2021. u Meštrovićevu paviljonu u Zagrebu, Hrvatskom društvu likovnih umjetnika posuđena je građa iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije:

1. Streptazol, lijek tvornice "Kaštel" u originalnoj ambalaži, inv. br. HMMF-161
2. Streptazol, reklamna razglednica tvornice „Kaštel“, dizajn: Pavao Gavranić, inv. br. HMMF-121
3. Streptazol, reklamna razglednica tvornice „Kaštel“, dizajn: Pavao Gavranić, inv. br. HMMF-122
4. Mikroskop, Karl Zeiss, Jena, 2. pol. 20. st., 36 x 12,5 x 19,7 cm, inv. br. HMMF-4571
5. Portret Gjura Baglivija, izložbeni pano s izložbe *Znanost u Hrvata*, tisak, kapafix, 73,7 x 49,8 cm, inv. oznaka HMMF-196

Za izložbu *Bodies 2.0 – veličanstveni svemir u nama* koja je održana u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu od 8. travnja do 20. lipnja 2021. organizatoru izložbe Concert Europe Kft. posuđeni su stari medicinski instrumenti i pribor iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU:

1. Instrument za analizu urina, proizvođač: Jakob Hlavka, Zagreb, početak 20. st., inv. br. HMMF-6
2. Stetoskop, Hrvatska ili Austrija, 19. st., crno obojeno drvo, HMMF-1945
3. Otorinolaringološko zrcalo, Zagreb, kraj 20. st., HMMF-169
4. Kutija s kirurškim instrumentima dr. Božidara Špišića, Beč, početak 20. st., inv. br. HMMF-794
5. Kutijica s kirurškim priborom dr. Eugena Winklera, 19. st., inv. br. HMMF-421

6. Pribor za seciranje dr. I. Matkovića, 1859., inv. br. HMMF-1920
7. Kutijica sa štrcaljkom i iglama, Kassel, početak 20. st., inv. br. HMMF-422
8. Štrcaljka za serum, Hrvatska ili Austrija, 1900. inv. br. HMMF-797
9. Medicinski instrumenti, Hrvatska ili Austrija, 1885., inv. br. HMMF-802/1-10
10. Štrcaljka i igle za injekcije, Budimpešta, 1900., inv. br. HMMF-1933
11. Štrcaljka za injekcije, Budimpešta, 1890., inv. br. HMMF-1928
12. Neurološki čekić, 20. st., inv. br. HMMF-1089
13. Dilator za uretru, 1870., inv. br. HMMF-1583
14. Troakar za punkciju mokraćnog mjehura, 19. st., inv. br. HMMF-1584
15. Štrcaljka za uho i klistir, 1880., inv. br. HMMF-1617
16. Injekciona štrcaljka za iskuhavanje, 1900., inv. br. HMMF-1553
17. Štipaljka za komprese po Backhausu, 19. st., inv. br. HMMF-1557
18. Kuka za podvezivanje krvnih žila, poč. 20. st., inv. br. HMMF-1558
19. Otvarač za usta, poč. 20. st., inv. br. HMMF-1543
20. Kliješta za uho, 1890., inv. br. HMMF-1542

Za objavu u *Tehničkoj enciklopediji* Leksikografskom zavodu „Miroslav Krleža“ ustupljene su digitalne snimke pet reklamnih razglednica tvornice lijekova *Kaštel* u Zagrebu iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije.

Na zahtjev umirovljenog liječnika Franje Husinca iz Križevaca, u svrhu objave u knjizi s radnim naslovom *Kulturno-povijesne slike iz hrvatske medicine i ljekarništva* s podnaslovom *Križevci*, ustupljene su na korištenje digitalne snimke pet predmeta iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije koji potječu iz križevačkih ljekarni.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Silvija Brkić Midžić sudjelovala je 29. rujna 2021. na VI. Kongresu hrvatskih povjesničara u Rijeci s izlaganjem pod naslovom *Razvoj muzealizacije biomedicinske baštine u Hrvatskoj*, koje je pripremila u koautorstvu sa Stellom Fatović-Ferenčić i Martinom Kuharom.

Silvija Brkić Midžić u koautorstvu sa Stellom Fatović-Ferenčić i Martinom Kuharom priredila je izlaganje pod naslovom *Two photo albums of the Clinic of Otorhinolaryngology in Zagreb: exploring the shifts in visual representation* za međunarodni znanstveni skup *Photo Albums' Twisted Meanings: Between nostalgia and trauma*, Prag, 25. – 26. studenoga 2021., koji su organizirali Institute of Art History of the Czech Academy of Sciences i DOX – Centre for Contemporary Art. Izlaganje je prezentirano *online* 25. studenoga 2021.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Brkić Midžić, Silvija; Stella Fatović-Ferenčić. The memory of heritage: Donation from Ivo Padovan's legacy preserved at the Croatian Museum of Medicine and Pharmacy of the Croatian Academy of Sciences and Arts. // Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Medicinske znanosti, vol. 547, br. 54-55, 2021, str. 110-119. <https://hrcak.srce.hr/260199>

Brkić Midžić, Silvija. Predmeti iz ostavštine akademika Franje Kogoja u fundusu Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU. // Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja. / [ur. Marko Pećina et al., predgovor Branka Marinović]. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti : Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021. Katalog izložbe, str. 65-81.

Brkić Midžić, Silvija. Katalog. // Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja. / [ur. Marko Pećina et al., predgovor Branka Marinović]. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti : Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021. Katalog izložbe, str. 97-135.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Na zahtjev Donče Doneva, profesora emeritusa Medicinskog fakulteta iz Skopja, 12. svibnja 2021. poslana su informacije i članci o prof. dr. sc. Branku Oberhoferu.

Na zahtjev mr. Bojana Stojnića, direktora Arhive Republike Srpske u Banjaluci, 25. svibnja 2021. poslana su informacije i bibliografski navodi o prikupljanju građe za Zborov muzej za povijest zdravstva u Hrvatskoj.

Na zahtjev Ivane Štimac, studentice povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, 27. svibnja 2021. poslana su informacije, članak, ostali bibliografski navodi i kontakt za uvid u građu o radu snimatelja Aleksandra Gerasimova u Školi narodnog zdravlja u Zagrebu.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Silvija Brkić Midžić članica je Hrvatskoga muzejskog društva.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Kreiranje i održavanje *web* stranica

Važna je uloga mrežne stranice Hrvatskog muzeja medicine i farmacije <https://hmmf.hazu.hr> u razvoju muzejske publike, osobito s obzirom na činjenicu da Muzej još nema uređen vlastiti izložbeni prostor niti stalni postav i da su zbog pandemije tijekom cijele godine bili vrlo ograničeni društveni kontakti. Redovito se postavljaju nove objave na *web* stranici (*Novosti*, *Na današnji dan* i drugo). Ove poslove obavlja urednica *web* stranice, upraviteljica Muzeja Silvija Brkić Midžić. Poslove održavanja *web* stranice Muzeja obavlja djelatnik HAZU informatičar Ivan Gladović.

Objave na mrežnoj stranici Hrvatskog muzeja medicine i farmacije 2021.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. na mrežnoj stranici Muzeja postavljeno je 360 dnevnih objava u rubrici *Na današnji dan*, 12 objava u rubrici *Događanja (Novosti)*, 2 objave u rubrici *Izložbe* i 2 objave u rubrici *Publikacije*.

Ukupno je postavljeno 376 objava na *web* stranici Muzeja u 2021. godini.

Radi popularizacije biomedicinskih znanosti i informiranja javnosti o muzejskoj građi i aktivnostima redovito se postavljaju objave na *Facebook* stranici Muzeja (fotografije i novosti o Muzeju: vijesti o izložbama, objavljeni članci, zanimljiva građa, *Na današnji dan* i slično).

Na *Facebook* stranici Hrvatskog muzeja medicine i farmacije od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. postavljeno je 218 objava.

6.13. Ostalo

Fotografiranje muzejske građe

Za potrebe muzejske dokumentacije radno su fotografirane ili skenirane sve prinove u fundusu, ukupno 800 predmeta.

Sudjelovanje u muzejskim manifestacijama

Hrvatski muzej medicine i farmacije sudjelovao je u manifestaciji *Digitalna Noć muzeja* 29. siječnja 2021. u organizaciji Hrvatskoga muzejskog društva s programom *Digitalizirani filmski zapis operacije*

srednjeg uha iz 1954. godine. Autorice koncepcije su Stella Fatović-Ferenčić i Silvija Brkić Midžić. Riječ je o premijernom predstavljanju digitaliziranog crno-bijelog nijemog filma iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije – filmskog zapisa operacije srednjeg uha koju je izveo Ivo Padovan, a snimio Mihovil Pansini 1954. godine na Otolaringološkom odjelu Opće bolnice „Dr. Mladen Stojanović“ u Zagrebu (danas Klinika za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata Kliničkog bolničkog centra Sestre milosrdnice).

Videozapis Hrvatskog muzeja medicine i farmacije objavljen je na platformi *Noći muzeja*: <https://nocmuzeja.hr/muzej/hrvatski-muzej-medicine-i-farmacije-hazu/>

Hrvatski muzej medicine i farmacije sudjelovao je u manifestaciji *Međunarodni dan muzeja 2021. – Budućnost muzeja: oporavak i ponovno osmišljavanje* u organizaciji Muzejskoga dokumentacijskog centra s programom *Varijacije na temu izložbe iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije „Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja“*, 18. – 31. svibnja 2021. Autorice koncepcije su Silvija Brkić Midžić i Stella Fatović-Ferenčić.

https://www.mdc.hr/hr/kalendar/pregled-mjeseca/%23mdm2021-_-varijacije-na-temu-izlozbe-iz-fundusa-između-pamćenja-i-povijesti-kogojeva-zbirka-fotoportreta-i-pocasnih-povelja,105471.html?date=18-05-2021#.YZ4FSsWZPBO

Silvija Brkić Midžić sudjelovala je u radu Koordinacije muzeja i galerija u sastavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (MGJ HAZU).

U veljači je pripremljena i podnesena prijava Hrvatskog muzeja medicine i farmacije na *Poziv na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava – Provedba mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije*.

Ostvarena je suradnja s farmaceutskom tvrtkom *Medika* na odabiru i pripremi materijala za njihov promotivni kalendar.

Za *Plivu* je izrađena ppt prezentacija na osnovi materijala iz povijesti tvornice *Kaštel*, prethodnice *Plive*, koji se čuvaju u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti i Hrvatskom muzeju medicine i farmacije.

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

Fatović-Ferenčić, Stella; Silvija Brkić Midžić. *Vizualna memorija struke – pogled na fotoalbumu Otorinolaringološke klinike sačuvane u Hrvatskom muzeju medicine i farmacije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.* // Liječnički vjesnik, br. 7-8, god. 143 (2021), str. 310-318.

<https://doi.org/10.26800/LV-143-7-8-12>

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja

Mjesto održavanja i prostor: Zagreb, Gliptoteka HAZU

Vrijeme trajanja: 16. ožujka – 18. travnja 2021.

Autorice stručne koncepcije: Stella Fatović-Ferenčić i Silvija Brkić Midžić

Autor likovnog postava: Ante Rašić

Opseg (broj eksponata): 110

Vrsta: studijska izložba iz fundusa

Cilj je izložbe informirati javnost i zorno posvjedočiti o ulozi i značenju akademika Franje Kogoja u razvoju hrvatske dermatovenerologije i njenoj afirmaciji na međunarodnom planu. Godine 2020. godine navršila se 100. obljetnica početka medicinske karijere Franje Kogoja, hrvatskog liječnika (1894. –

1983.). Njegov znanstveni opus obuhvaća gotovo sva područja dermatovenerologije. Na izložbi će biti predstavljena građa iz muzejskog fundusa: 48 diploma i povelja koje svjedoče o stručnim, znanstvenim i društvenim postignućima Franje Kogoja; 6 službenih dopisa; 55 fotografskih portreta istaknutih svjetskih dermatologa s vlastoručnim posvetama te Kogojeva bista iz fundusa Gliptoteke. Katalog izložbe sadrži uvodnik, znanstveni tekst i dva stručna teksta na hrvatskom i engleskom jeziku s ilustracijama te cjelovitu katalošku obradu i fotografije svih eksponata iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije.

Kaštel na vrhuncu: oglašavanje i ambalaža lijekova tvornice „Kaštel“ u Zagrebu 1930-ih i 1940-ih

Mjesto održavanja i prostor: Zagreb, Knjižnica Božidara Adžije

Vrijeme trajanja: 23. lipnja – 31. srpnja 2021.

Autorice stručne koncepcije: Silvija Brkić Midžić i Stella Fatović-Ferenčić

Autor likovnog postava: Silvija Brkić Midžić

Opseg (broj eksponata): 72

Vrsta: studijska izložba iz fundusa

Na ovoj studijskoj izložbi predstavljen je uži izbor izložbene građe koja je prvi put predstavljena na istoimenoj izložbi u Knjižnici HAZU 2016. godine. Ovaj put je uključena samo građa iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU: reklamne razglednice, primjerci ambalaže lijekova, liječnički dnevnici, kao i stručni časopisi i arhivska građa iz Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU. Riječ je o vrijednoj građi koja je za povijest hrvatske farmacije važna kao svjedočanstvo o visokoj razini promotivnih aktivnosti jedne od prvih hrvatskih tvornica lijekova – tvornice *Kaštel*, koja je kasnije preimenovana u *Plivu*. Predstavljeno je njihovo oglašavanje u stručnim časopisima, ambalaža lijekova, produkcija promidžbenih rokovnika za liječnike te serija reklamnih razglednica koje je za *Kaštel* grafički oblikovao istaknuti hrvatski dizajner Pavao Gavrančić.

U vremenskom pomaku: Otorinolaringološka klinika Medicinskog fakulteta u Zagrebu od analognog do digitalnog doba

Mjesto održavanja i prostor: Zagreb, Dvorana Hugo Botteri Kliničkoga bolničkog centra Zagreb

Vrijeme trajanja: 27. rujna – 31. prosinca 2021.

Autori stručne koncepcije: Silvija Brkić Midžić, Stella Fatović-Ferenčić i Drago Prgomet

Autor likovnog postava: Ante Rašić

Opseg (broj eksponata): 22 panoa s reprodukcijama fotografija iz fundusa Muzeja i fotoarhive Klinike za bolesti uha, grla i nosa i kirurgiju glave i vrata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Vrsta: povijesna, fotografska, informativna, pokretna izložba

Stoljetna historiografija Klinike za bolesti uha, nosa, grla i kirurgiju glave i vrata Medicinskog fakulteta u Zagrebu ugradila se postupno u referentni dio nacionalne medicinske priče. Riječ je o jednoj od rijetkih medicinskih ustanova koje su uspjele sačuvati i impresivnu materijalnu baštinu. Jedan dio te baštine danas se čuva u Hrvatskom muzeju medicine i farmacije HAZU, dok se drugi dio nalazi u navedenoj Klinici KBC-a Zagreb. Izložba prikazuje dio te baštine – raritetnu zbirku fotografija koncipiranu poput vremeplova – kontrastirajući prošlost i sadašnjost fotografijama iz različitih razdoblja.

S ciljem približavanja historiografije i razvoja ORL klinike izložba tematizira povijesne cjeline suprotstavljanjem fotografija zgrada i bolničkih radilišta različitih povijesnih razdoblja, gradeći tako priču o vremenu i prostoru koji se mijenjao. Fotografijama se bilježe lokacije na kojima se Klinika nalazila od osnutka 1921. godine do danas, unutarnja organizacija i pojedini aspekti njezinog razvoja te uporaba suvremenih medicinskih postupaka i tehnologija. Autentičan potpis vremena i tehnika u kojima su fotografije nastale dinamiziran je kontrastom crno-bijelih analognih fotografija iz starijih razdoblja, u izvedbenom rasponu od naručenoga profesionalnog fotoatelijera do amaterske fotografije, i digitalnih fotografija suvremenog doba u bojama. Sačuvane fotografije prikazuju prostor Klinike u vremenskom

pomaku od analognog do digitalnog doba, sažimajući vremensku dimenziju kroz komparativne segmente njezinoga razvoja.

Izložba je organizirana u suradnji Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU, Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU i Klinike za bolesti uha, grla i nosa i kirurgiju glave i vrata KBC-a Zagreb i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Stota obljetnica tvornice Kaštel

Mjesto održavanja i prostor: Karlovac, Galerija Zilik

Vrijeme trajanja: 22. listopada – 5. studenog 2021.

Autori stručne koncepcije: Silvija Brkić Midžić, Stella Fatović-Ferenčić, Jelena Mužar Smenderovac, Petra Huljina i Igor Čulig

Autor likovnog postava: Silvija Brkić Midžić, Jelena Mužar Smenderovac, Igor Čulig

Opseg (broj eksponata): 29 muzejskih predmeta, 6 primjeraka knjižnične građe i 22 izložbena panoa

Vrsta: povijesna, fotografska, informativna, pokretna izložba

Izložba *Stota obljetnica tvornice Kaštel* organizirana je u okviru manifestacije *Dani europske baštine* u suradnji s Konzervatorskim odjelom u Karlovcu, Udrugom za zaštitu i razvoj kulturne i prirodne baštine grada Karlovca i Gradskim muzejom Karlovac. Povodom 100. godišnjice osnutka *Kaštela* u Galeriji Zilik u Karlovcu prezentirana je građa ranije pripremljene izložbe Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU *Kaštel na vrhuncu: oglašavanje i ambalaža lijekova tvornice Kaštel u Zagrebu 1930-ih i 1940-ih* (2016.), nadopunjena novim podatcima vezanim uz osnivanje i djelovanje ove tvornice na području grada Karlovca.

[https://min-](https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Bro%20c5%a1ura_Dani%20europske%20ba%20c5%a1tine%202021.PDF)

[kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Bro%20c5%a1ura_Dani%20europske%20ba%20c5%a1tine%202021.PDF](https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Bro%20c5%a1ura_Dani%20europske%20ba%20c5%a1tine%202021.PDF)

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Između pamćenja i povijesti : Kogojeva zbirka fotoreportera i počasnih povelja = Between memory and history : Kogoj's collection of photographic portraits and honorary charters : Gliptoteka HAZU, Zagreb, 16. ožujka - 18. travnja 2021. / [autori tekstova Branka Marinović ... et al.] ; [prijevod tekstova na engleski jezik Sanja Alexander Pehneć]. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Hrvatski muzej medicine i farmacije) : Medicinski fakultet Sveučilišta (Klinika za dermatovenerologiju), 2021. Katalog izložbe.

Uredništvo: Marko Pećina, Stella Fatović-Ferenčić, Branka Marinović, Silvija Brkić Midžić.

Autorice tekstova u katalogu: Branka Marinović, Stella Fatović-Ferenčić, Silvija Brkić Midžić i Dubravka Osrečki Jakelić.

Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja = Between memory and history: Kogoj's collection of photographic portraits and honorary charters : Gliptoteka HAZU, Zagreb, 16. ožujka - 18. travnja 2021. / grafičko oblikovanje Studio Rašić, Ante Rašić. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Hrvatski muzej medicine i farmacije): Medicinski fakultet Sveučilišta (Klinika za dermatovenerologiju), 2021. Plakat izložbe.

Vizualna memorija struke : Klinika za bolesti uha, nosa i grla i kirurgiju glave i vrata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u povodu stoljeća njezinog postojanja : (1921. - 2021.) = A visual memory of the profession : the Otorhinolaryngology Department at the Zagreb School of Medicine upon a century of its existence / [autori teksta i urednici Stella Fatović-Ferenčić, Drago Prgomet ; prijevod na engleski jezik Sanja Alexander Pehneć]. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Odsjek za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti, Hrvatski muzej medicine i

farmacije) : Medicinski fakultet (Klinika za bolesti uha, grla i nosa i kirurgiju glave i vrata), 2021. Uredništvo: Vida Demarin, Marko Pećina, Zvonko Kusić, Slavko Orešković, Ante Ćorušić, Marijan Klarica, Drago Prgomet, Stella Fatović-Ferenčić, Željko Poljak, Silvija Brkić Midžić, Martin Kuhar.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Najavu programa HMMF-a u *Noći muzeja 2021.* prenijela je Hrvatska liječnička komora: *Premijera filma o operaciji srednjeg uha iz 1954.*, dostupno na: <https://www.hlk.hr/premijera-filma-o-operaciji-srednjeg-uha-iz-1954.aspx>

U *Jutarnjem listu*, nedjeljnom izdanju od 7. veljače 2021., objavljen je intervju Patricije Kiš sa Stellom Fatović-Ferenčić i Silvijom Brkić Midžić pod naslovom *Nestvarne i dosad nevidene fotografije: Prije 100 godina ovako se živjelo u centru Zagreba!*

https://www.jutarnji.hr/vijesti/zagreb/destvarne-i-dosad-nevidene-fotografije-prije-100-godina-ovako-se-zivjelo-u-centru-zagreba-15048732?fbclid=IwAR1X3J03QEb7xmU2uHxkSHUDxaEON8OAnmDqg_OpxOahhGc-iWqhv0b524U

Objave o izložbi *Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja* Najave izložbe u medijima:

<https://narod.hr/kultura/hazu-u-gliptoteci-izlozba-o-franji-kogoju>

<https://www.dnevno.hr/magazin/kultura/izlozba-zbirke-akademika-franje-kogoj-a-u-povodu-100-obljetnice-osnutka-katedre-za-dermatologiju-u-zagrebu-1692395/>

<https://zgexpress.net/u-gliptoteci-se-izlozba-posvecana-franji-kogoju-osnivacu-suvremene-dermatovenerologije-u-hrvatskoj/>

<https://www.culturenet.hr/default.aspx?id=102945>

Lipovac M. *Franjo Kogoj, začetnik znanstvene dermatovenerologije u Hrvatskoj*. Portal za nacionalne manjine u RH, 30. ožujka 2021. Dostupno na: <https://nacionalnemanjine.hr/franjo-kogoj-zacetnik-znanstvene-dermatovenerologije-u-hrvatskoj/>

U časopisu *Zagreb moj grad* br. 78, god. XV., proljeće 2021., objavljena je vijest pod naslovom *Studijska izložba u sjećanje na Franju Kogoja*, na cijeloj stranici 52.

U *Liječničkim novinama* objavljen je prikaz izložbe *Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja*:

Mlinarić I. *Prikaz izložbe Između pamćenja i povijesti : Zbirka fotoportreta i počasnih povelja akademika Franje Kogoj*. Liječničke novine. 2021;21(199):74-75. <https://issuu.com/lijecnicke-novine/docs/ln199?fr=sNmJmYjI3ODIw>

Objava o izložbi *Kaštel na vrhuncu* u Knjižnici Božidara Adžije:

<http://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/kastel-na-vrhuncu-oglasavanje-i-ambalaza-lijekova-tvornice-kastel-u-zagrebu-1930-ih-i-1940-ih/58335>

Na podcastu *Zvukmark* web-stranice Knjižnica grada Zagreba, Knjižnice Božidara Adžije, 24. lipnja 2021. objavljen je intervju sa zamjenicom voditelja Hrvatskog muzeja medicine i farmacije Stellom Fatović-Ferenčić i upraviteljicom Silvijom Brkić Midžić: *Farmaceutska baština – Hrvatski muzej medicine i farmacije HAZU : gošće Stella Fatović-Ferenčić i Silvija Brkić Midžić*.

<http://www.kgz.hr/hr/knjiznica-bozidara-adzije/programi-u-knjiznici/zvukmark-zabiljezeno-zvukom/farmaceutska-bastina-hrvatski-muzej-medicine-i-farmacije-hazu-gosce-stella-fatovic-ferencic-i-silvija-brkic-midzic/58350>

U časopisu *Rad HAZU – Medicinske znanosti* br. 545 = 54-55/2021. objavljen je prikaz izložbe i recenzija kataloga *Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja*:

Kuhar M. *The exhibition. Glyptothèque of the Croatian Academy of Sciences and Arts, Zagreb, 16 March – 18 April 2021. Between Memory and History: Kogoj's Collection of Photographic Portraits and Honorary Charters.* Rad HAZU. Medicinske znanosti. 2021;547(54-55):132-133. <https://hrcak.srce.hr/260207>

Šitum M. *Between Memory and History: Kogoj's Collection of Photographic Portraits and Honorary Charters. Catalogue of the exhibition. Glyptothèque of the Croatian Academy of Sciences and Arts, Zagreb, 16 March – 18 April 2021.* Rad HAZU. Medicinske znanosti. 2021;547(54-55):134-136. <https://hrcak.srce.hr/260208>

U časopisu AMHA – *Acta medico-historica Adriatica* objavljen je prikaz studijske izložbe iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije *Diplome i povelje hrvatskih farmaceuta*:

Osrečki Jakelić D. *Izložba Diplome i povelje hrvatskih farmaceuta iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU autorica Stelle Fatović-Ferenčić i Silvije Brkić Midžić, Gliptoteka HAZU, Zagreb, 24. listopada – 20. studenoga 2019.* AMHA – *Acta medico-historica Adriatica*. 2021;19(1):172-180. <http://www.amha-journal.com/index.php/AMHA/article/view/744>

U časopisu *Zagreb moj grad*, u rubrici *Novosti iz zagrebačkih knjižara*, u listopadu je objavljena vijest o fotomonografiji *Vizualna memorija struke – Klinika za bolesti uha, nosa, grla i kirurgiju glave i vrata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u povodu stoljeća njezinog postojanja (1921. – 2021.)*.

O izložbi *Stota obljetnica tvornice Kaštel* postavljene su sljedeće objave na Internetu:

<https://www.culturenet.hr/hr/izlozba-stota-obljetnica-tvornice-kastel-u-karlovcu/171880>

<https://www.facebook.com/minkulturehr>

U *Liječničkim novinama* objavljen je prikaz izložbe *U vremenskom pomaku*:

Mlinarić I. *Prikaz izložbe U vremenskom pomaku: Otorinolaringološka klinika Medicinskog fakulteta u Zagrebu od analognog do digitalnog doba.* Liječničke novine 2021;21(204):48. <https://issuu.com/lijecnicke-novine/docs/ln204?fr=sMmRiODI3ODIw>

U časopisu *Rad HAZU. Medicinske znanosti* objavljen je prikaz izložbe *Stota obljetnica tvornice Kaštel*: Kuhar, Martin. *Exhibition on the 100th anniversary of the Kaštel factory. Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Medicinske znanosti* 548, br. 56-57 (2021): 166. <https://hrcak.srce.hr/270586>

U istom časopisu objavljen je i opis cjelokupnog programa obilježavanja 100. obljetnice Klinike za bolesti uha, grla i nosa i kirurgiju glave i vrata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu:

Prgomet, Drago; Stella Fatović-Ferenčić; Silvija Brkić Midžić. *Celebrating 100 years of the Department of Ear, Nose and Throat Diseases and Head and Neck Surgery of the Zagreb School of Medicine (1921 – 2021).* *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Medicinske znanosti* 548, br. 56-57 (2021): 167-169. <https://hrcak.srce.hr/270587>

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Najava programa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije u *Digitalnoj noći muzeja* uvrštena je u specijalnu emisiju o *Noći muzeja* na Prvom programu HTV-a 29. siječnja 2021. u 21 sat.

Predstavljanje izložbe *Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja*, Radio 101, emisija *Kulturancija*, 21. ožujka 2021., urednik Tibor Obradović, sudjelovala Silvija Brkić Midžić.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)		1.800			1.800					0	1.800
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)					0					0	0
GRUPE - odrasli (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - srednja škola (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - studenti (broj osoba)					0					0	0
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)					0					0	0
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)					0					0	0
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)					0					0	0
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)		1.800			1.800					0	1.800
UKUPNO:	0	1.800	0	0	1.800	0	0	0	0	0	1.800

Budući da se za naše izložbe u 2021. godini nisu prodavale ulaznice, a zbog mjera zaštite od COVID-19 bio je ograničen broj uzvanika na otvorenjima ili otvorenja nije ni bilo, možemo samo približno procijeniti ukupan broj posjetitelja: 1800.

Mrežne stranice Muzeja: 5776 pojedinačnih posjeta

Društvena mreža Facebook: 32.220 pregleda, 744 pratitelja, 3758 lajkova, 50 komentara, 53 dijeljenja sadržaja.

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2020. godini - mrežne stranice								
	Online zbirke	Virtualne/online izložbe	Virtualne ture kroz muzej	Online edukativni programi (radionice, predavanja i sl.)	Online događanja uživo (otvorenja, vodstva i sl.)	Newsletter	Ostalo (upisati)	Ukupno
Mrežne stranice muzeja (upisati broj pojedinačnih posjeta)							Rubrike: Naslovna - Na današnji dan, O nama, Novosti, Izložbe, Muzejske zbirke, Hrvatski liječnici i ljekarnici, Povijest, Publikacije, Stranica na engleskom	4633
Ukupno							4633	4633

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2020. godini - društvene mreže i video kanali						
	Broj pregleda	Broj pratitelja	Broj lajkova	Broj komentara	Broj dijeljenja sadržaja	Ukupno
Facebook	34503	685	1771	18	53	37030
Instagram						
Twitter						
TikTok						
Ostalo – društvene mreže (upisati koja)						
YouTube						
Vimeo						
Ostalo – video kanali (upisati koji)						
Ukupno	34503	685	1771	18	53	37030

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

Ministarstvo kulture i medija RH	68,6%
Grad Zagreb	18,8%
Donatori (Zaklada HAZU)	12,6%

(Napomene: Sredstva Ministarstva kulture i medija dobivena su za projekt *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite muzejske građe Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU, Gundulićeva 24, Zagreb* putem natječaja u okviru programa EU fondova za obnovu objekata i zaštitu građe nakon potresa. Za ostale programe u 2021. godini od MKM nismo dobili ništa. Gradski ured za kulturu Grada Zagreba financijski je podržao program restauracije muzejske građe za stalni postav Hrvatskog muzeja medicine i farmacije. Zaklada HAZU je podržala program restauracije slike Hansa Georga Geigera *Mučeništvo svetog Sebastijana*. Sve izložbe i publikacije u 2021. godini realizirane su sredstvima partnera na projektima.)

Zagreb, 11. 1. 2022.

UPRAVITELJICA HMMF HAZU

Silvija Brkić Midžić, prof.
muzejska savjetnica